

Poligon jaworowski

Poligon wojskowy, rozciągający się **od okolic Niemirowa po okolice Iwano-Frankowa** (dawny Janów) to bodaj najciekawsze krajobrazowo obszar nie tylko Roztocza Ukraińskiego, ale całej tej krainy od Kraśnika do Lwowa. Zarazem jest to miejsce, gdzie trudno nie popaść w zadumę. Na przedwojennej mapie WiG-owskiej dostrzeżemy tu gęstą sieć ludzkich siedzib, wiele wsi i dziesiątki mniejszych przysiółków.

Do utworzenia poligonu przymierzano się już w 1939 r., konkretne działania podjęto rok później. Uchwały Rady Ministrów ZSRR były podstawą do wysiedlenia ponad 150 tys. mieszkańców. W całości zlikwidowano m.in. wsie Wiszenka Wielka, Wiszenka Mała, Biała, Kruszyny, Kurniki i Trościaniec (Trotsjaniec). Częściowo wysiedlono także mieszkańców wsi Werblany, Niemirów, Starzyska (Stariczi) i Wereszczyca. Łącznie z przysiółkami zburzono 128 osad ludzkich, 300 tys. budynków, 12 cerkwi, 2 kościoły i 14 cmentarzy.

Nie dziwi więc, że teraz zobaczymy tu bezkresne przestrzenie i isticie beskidzkie wzgórza. Do niedawna obszar ten był całkowicie zamknięty dla turystyki, obecnie zwiedzanie jest już możliwe. Trzeba jednak pamiętać, że poligon jest nadal czynny!

Przez centrum tego obszaru prowadzi asfaltowa droga. Pokonując ją w kierunku z zachodu na wschód czeka nas najpierw obszar równinny, co – jak na Roztocze – jest sprawą nietypową. Nie ma się jednak co dziwić, nawet na starej mapie WiG-owskiej obszar ten oznaczony jest jako **Płaszczyna**.

Przejeżdżamy przez dawne wsie: **Wiszenka Mała i Wiszenka Wielka**. Dziwne to brzmi: „przejeżdżamy przez wsie” w sytuacji, gdy dookoła nie pozostał nawet po nich ślad. Dopiero w Wiszence Wielkiej, w centrum dawnej osady, zobaczyć można ruiny cerkwi. Nieopodal ogrodzony dawny cmentarz. A więc jednak kiedyś mieszkali tu ludzie!

Ruiny cerkwi w Wiszence Wielkiej z oddali...

... z bliska ...

...i z bardzo bliska

Krajobraz fałduje się. Drogowskaz pokazuje ścieżkę prowadzącą na pobliskie wzniesienie Burakowa Niwa (najwyższe po ukraińskiej stronie Roztocza Rawskiego, 388,8 m n.p.m.). Na szczycie sztuczny kopiec, z którego rozciąga się rozległa panorama.

Powracamy na główną drogę i wjeżdżamy w pasmo wysokich wzgórz, a że droga prowadzi grzbietem jednego z nich – widoki dookoła przednie. Jak by nie było, z poligonem sąsiadują Jaworowski Park Narodowy i rezerwat „Roztocze”.

Niespodziewanie trafiamy na punkt widokowy umiejscowione bodaj w najpiękniejszym miejscu na całej drodze. Koniecznie trzeba się tu zatrzymać! Kolejne zdjęcia to tylko namiastka tego, co można tu zobaczyć.

Poligon jaworowski - punkt widokowy

Niebawem dookoła otacza nas zwarty las. To już koniec obszaru zajmowanego przez poligon. Za nim jednak ponownie wyjeżdżamy na otwartą przestrzeń. Teraz ponownie trochę jazdy grzbietem wzgórz i zjeżdżamy do wsi **Dubrowycza** (Dąbrowa). Przebiega przez nią jedna z najważniejszych dróg tej części Roztocza prowadząca z Iwano-Frankowa do Krechowa i dalej do Żółkwi.

/C/ Copyright by Artur Pawłowski. Wszelkie prawa zastrzeżone.

W przypadku cytowania tekstów i kopiowania zdjęć proszę podać źródło (strona Roztocze Polskie i Ukraińskie, roztocze.pollub.pl).